

УДК: 339.9:338.46(1-925.8/9)

Посохов Иван Сергійович,
кандидат історичних наук, доцент

Харківський національний університет імені
В. Н. Каразіна, м. Харків, Україна,
e-mail: ivanposokhov@karazin.ua

ФЕСТИВАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ПОДІЄВОГО ТУРИЗМУ УКРАЇНИ: СТАН, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ

Метою дослідження є аналіз фестивальної діяльності як перспективного напрямку розвитку подієвого туризму в Україні.

Методика. У дослідженні використано метод статистичного дослідження, методи порівняння, аналізу та синтезу, метод узагальнення.

Результати. У статті проаналізовано стан інфраструктури та ресурсної бази подієвого туризму країни. Визначено сезонність проведення фестивальних заходів, їх динаміку та територіальну приналежність. У підсумку визначено головні перешкоди та шляхи розвитку фестивальної діяльності в Україні.

Наукова новизна. Представлена робота є узагальненням відомостей про стан розвитку інфраструктури подієвого туризму в Україні. Здійснене комплексне дослідження фестивальної діяльності, яка є перспективним напрямком у розвитку туризму в країні.

Практична значимість. Розгляд відомостей про фестивальну діяльність як складову подієвого туризму може бути використаний для корегування туристичної політики держави.

Ключові слова: подієвий туризм, фестивалі, туристична інфраструктура, туристична політика.

УДК: 339.9:338.46(1-925.8/9)

Посохов Иван Сергеевич,
кандидат исторических наук,
доцент

Харьковский национальный университет имени
В. Н. Каразина, г. Харьков, Украина,
e-mail: ivanposokhov@karazin.ua

ФЕСТИВАЛЬНАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ В КОНТЕКСТЕ РАЗВИТИЯ СОБЫТИЙНОГО ТУРИЗМА УКРАИНЫ: СОСТОЯНИЕ, ПРОБЛЕМЫ, ПЕРСПЕКТИВЫ

Целью исследования является анализ фестивальной деятельности как перспективного направления развития событийного туризма в Украине.

Методика. В исследовании использован метод статистического исследования, методы сравнения, анализа и синтеза, метод обобщения.

Результаты. В статье проанализированы состояние инфраструктуры и ресурсной базы событийного туризма страны. Определены сезонность проведения фестивальных мероприятий, их динамика и территориальная принадлежность. Обозначены главные препятствия и пути развития фестивальной деятельности в Украине.

Научная новизна. Представленная работа является обобщением сведений о состоянии развития инфраструктуры событийного туризма в Украине. Осуществлено комплексное исследование фестивальной деятельности, которая является перспективным направлением в развитии туризма страны.

Практическая значимость. Рассмотренные сведения о фестивальной деятельности как составной части событийного туризма могут быть использованы для корректировки туристической политики государства.

Ключевые слова: событийный туризм, фестивали, туристическая инфраструктура, туристическая политика.

UDC: 339.9:338.46(1-925.8/9)

Posokhov Ivan Sergiyovych
PhD in History, associate professor

V. N. Karazin Kharkiv National University, Kharkiv,
Ukraine, e-mail: ivanposokhov@karazin.ua

FESTIVAL ACTIVITIES IN THE CONTEXT OF UKRAINIAN EVENT TOURISM: STATE, PROBLEMS, PROSPECTS

The purpose of the study analyses festival activities as a perspective direction of event tourism development in Ukraine.

Methods. The study used the method of statistical analysis, the methods of analysis and synthesis, comparative method, synthesis method.

Results. The article examines the state of the infrastructure and resource base of the country's tourism event. The author defined seasonality of festival events, their dynamics and territorial identity. As a result, the main obstacles and the ways of festival activities in Ukraine are defined.

Scientific novelty. The article is a generalization of the information on the state of infrastructure development of event tourism in Ukraine. The author made a complex research of festivals that are promising direction in the development of tourism in the country.

The practical significance. The data on the festival activities as part of event tourism can be used to adjust the tourism policy of the state.

Keywords: event tourism, festivals, tourism infrastructure, tourism policy.

Постановка проблеми. Особливого значення у сучасному світі набуває подієвий туризм, який пов'язаний з різноманітними подіями, а також рідкісними природними явищами, що приваблюють туристів своєю унікальністю, екзотичністю, неповторністю. Подієвий туризм включає в себе ряд заходів культурного, спортивного, етнографічного, виставкового характеру. Основною причиною збільшення популярності саме подієвого туризму в світі є прагнення туристів до цікавого, пізнавального та розважального проведення дозвілля. Людям набридає повсякдення, однаковий ритм життя, тому відвідування подієвих заходів є одним із способів урізноманітнити буденність. Подієвий туризм проникає у життя українського суспільства швидкими темпами. На жаль, розвиток подієвого туризму в Україні ускладнено низкою проблем, без вирішення яких він не зможе гідним чином розвиватися надалі.

Аналіз останніх публікацій. Комплексному дослідженню питань організації й розвитку подієвого туризму присвятили свої праці такі вчені як А. Бабкін, М. Біржаков, Ю. Блохіна, Е. Богданова, М. Кабушкін, Г. Карпова, В. Квартальнов, О. Костюк, Ю. Кузнецова, М. Ліндстром, Р. Олльє, Х. Прінгл, І. Смаль, А. Парфіненко, О. Вишневська [6;9;11] та ін., втім, чимало аспектів потребують подальшого вивчення.

Метою дослідження є виявлення особливостей, проблем та перспектив розвитку фестивальної діяльності як складової подієвого туризму в Україні.

Виклад основного матеріалу. На сьогоднішній день існує безліч тлумачень «подієвого туризму» та поняття «подія». Серед закордонних авторів проблемами подієвого туризму займалися Дж. Рітчі, Д. Беліво, Р. Лінч, А. Віл, Д. Гетц та інші. Завдяки їх дослідженням, цей вид туризму виокремився в самостійну галузь науки зі своїм термінологічним апаратом і став розглядатися як окремий напрямок [11, с. 51]. Іноземні автори дали назву подієвому туризму – «івент туризм» (від англ. «event» – подія). Серед українських вчених, наприклад, О. О. Бейдик визначає подієвий туризм як туристичну діяльність, пов'язану з різноманітними значущими суспільними подіями, що включає в себе заходи культурного, спортивного, етнографічного, виставкового характеру.

Аналіз визначень поняття «подієвий туризм», запропонованих як зарубіжними, так і вітчизняними авторами, засвідчує, що єдина точка зору до розуміння досліджуваної категорії серед них відсутня [7, с. 105]. Узагальнивши теоретичні дослідження вчених з даної проблематики, ми пропонуємо наступне визначення: подієвий туризм – вид туризму, пов'язаний з відвідуванням події туристами та екскурсантами в місці її проведення, відмінного від місця їх постійного проживання, в певний час та на строк проведення події.

В Україні ринок подієвого туризму почав формуватися з 90-х років ХХ ст. Певне зростання ринку було викликане поліпшенням добробуту населення, збільшенням потреби людей отримувати нові враження, стати свідком тих чи інших подій. Втім, розвиток подієвого туризму в країні відбувається повільно. Саме тому, перш за все, слід проаналізувати туристичні ресурси та інфраструктуру, які необхідні для розвитку подієвого туризму.

В рейтингу економічного розвитку туристичної сфери від Світової ради подорожей та туризму Україна за всіма позиціями у 2015 р. знаходилася нижче середніх світових показників, і, згідно прогнозів експертів ради, у довготерміновій перспективі до 2022 р. буде втрачати свої позиції на світовому туристичному ринку, що підтверджується низькими оцінками рівня конкурентоспроможності України в рейтингу Світового економічного форуму. У 2015 р. Україна посіла 79-те місце у рейтингу конкурентоспроможності країн у сфері туризму й подорожей серед 139 країн (Travel & Tourism Competitiveness Index), складеному експертами Всесвітнього економічного форуму. Україну випередили такі, на перший погляд, не туристичні країни, як Азербайджан, Намібія та ін.

Наша країна належить до тих, що мають значний, але нереалізований туристичний потенціал. Зокрема, Україна займає провідні позиції в Європі за рівнем забезпеченості природними, культурними ресурсами, історичними, етнографічними пам'ятками та надбаннями, які здатні генерувати інтерес у туристів. Унікальність та різноманітність природного середовища, поліфункціональний характер використання ресурсів можуть стати основою розвитку більшості відомих різновидів туризму, у тому числі, подієвого [2]. Згідно зі статистичними даними 2014 р., в Україні

налічується 5017 об'єктів культурної спадщини, 7739 одиниць природно-заповідного фонду, в тому числі 23 природних заповідники, 47 національних природних парків, 28 ботанічних садів, що є свідченням великого потенціалу, навіть враховуючи значну площу країни та кількість населення [1].

Завдячуючи проведенню спортивних, освітніх та культурних заходів міжнародного масштабу, на теренах України сформувалася сучасна готельна інфраструктура. Якщо характеризувати всю цю базу, то вона, за даними, наданими Державним агентством України з туризму та курортів за станом на 2015 р. (без урахування тимчасово окупованої території АР Крим, Севастополя та зони проведення антитерористичної операції), включає 4341 колективний засіб розміщення (готелі, хостели, кемпінги тощо), Втім, цей показник останніми роками має тенденцію до зменшення. Те саме можна сказати й про динаміку кількості місць у колективних засобах розміщення. Так, показник 2015 р. впав до позначки 402 тис. місць (наприклад, 2011 р. – 567 тис. місць), що обумовлено зменшенням кількості колективних засобів розміщення на території країни [1]. Готельна база України розміщена не надто рівномірно: ринок готельних послуг сконцентрований переважно у культурних, ділових і туристичних центрах, місцях відпочинку туристів, зонах транспортного руху міжнародного значення. Найбільш заповнена готелями Західна Україна і м. Київ, найменше готелів – у Східному регіоні країни.

Сфера ресторанного господарства, як ще одна інфраструктурна складова розвитку подієвого туризму України, протягом останнього десятиріччя поступово скорочувалася. Якщо у 2000 р. в Україні діяло 33,1 тис. об'єктів громадського харчування, то у 2010 р. – лише 23,4 тис. В середньому, за період 2000 – 2015 рр. кількість закладів скорочувалася на 5 % на рік [1]. Проте найбільше скоротилися об'єкти категорій кафе (- 5 % на рік) та бари (- 5 % на рік), натомість, за цей період дещо зростала кількість ресторанів, що свідчить про розвиток галузі у напрямку більш дорогого та якісного сервісу.

Зазначимо, що у 2014 р. працювало 139 туристичних інформаційних центрів та пунктів, налічувалося 2385 діючих ліцензій на провадження тулоператорської діяльності [1].

Стан спортивної інфраструктури також може сприяти розвитку не лише фізичної культури та спорту, але й подієвого туризму. Втім, значна частина капітальних спортивних споруджень експлуатується більш ніж 30 років, багато з них розташовані в пристосованих приміщеннях. Більшість спортивних споруд і майданчиків вимагають капітального ремонту.

Зауважимо, що розвитку подієвого туризму в цілому сприяє геополітичне розташування України, поліетнічний склад населення, багатство народної культури, особливості традицій і обрядовості. Також, варто відмітити, що в умовах зростаючої глобалізації, позитивний образ культури у світових каналах комунікацій відіграє вирішальну роль

для розвитку туризму і загальної конкурентоспроможності країни та її окремих регіонів [6, с. 144-146].

Як відомо, музеї можуть бути основою для формування не лише культурно-пізнавального туризму, а й подієвого, завдяки масовим заходам із залученням екскурсантів та туристів. На сьогодні у державних і комунальних музеях країни зберігається майже 12 млн. музейних предметів. Аналіз музейного простору країни показав, що за перші роки становлення державної незалежності, музейна мережа держави у 1990-ті рр. бурхливо зростала. У подальші роки темпи росту суттєво знизилися, й на сьогодні музейна мережа складає близько 600 музейних установ. Нажаль, вже з 2014 р. кількість музеїв почала зменшуватися, по-перше, через втрату музеїв АР Крим та двох областей, по-друге, музеї зачиняються через економічну кризу та брак коштів [1].

Якщо поглянути на дані про зміни у кількості культурних закладів в країні, можна перекоонатися, що цифри дуже змінилися за два десятиліття. Якщо більш ретельно розглянути кожен з показників, то ми побачимо, що кількість професійних театрів та концертних організацій на території України постійно зменшується, і досить швидкими темпами. Статистичні дані свідчать про те, що у період з 2002 по 2010 рр. спостерігалася тенденція до збільшення кількості як професійних театрів так і концертних організацій, а з 2010 р. – навпаки, до суттєвого зменшення. Так, на сьогодні кількість концертних організацій не перевищує показників 2004 р. Така сама тенденція простежується й щодо кількості професійних театрів, а також клубних закладів країни. Їх кількість зменшується, починаючи з 1991 р.

Кількість кінотеатрів країни в період 1995-2014 рр. також постійно зменшувалася. Показово, що вже з 2007 р. більшість нових кінотеатрів – це багатозальні мультиплекси, що розташовані на території великих торгових центрів. Ми вважаємо, що головною причиною таких тенденцій є те, що ми живемо в час технічного розвитку, і все менша кількість людей бажає відвідувати ці заклади, віддаючи перевагу домашнім розвагам та використанню новітніх винаходів для реалізації своєї зацікавленості в тому чи іншому спектаклі. Очевидно, що й падіння купівельної спроможності населення країни в останні декілька років також призводить до погіршення ситуації.

Таким чином, можна констатувати, що погіршення стану туристичної інфраструктури має негативний вплив на розвиток подієвого туризму.

Це, у свою чергу, призводить до постійного зменшення відвідувань театрів та концертів. Після 2012 р. можна побачити значний спад у кількості відвідувань закладів культури, що сягнули абсолютного мінімуму у 2014 р.

Така сама негативна тенденція спостерігається й у музейній сфері країни. І знову бачимо, що чемпіонат Євро-2012 не мав позитивного впливу на музейну статистику, у той час як політична криза 2014 р. та

супутні зміни призвели до зменшення кількості відвідувачів музейних установ в Україні, що призвело у 2014 р. до абсолютного мінімуму у показниках за останні 25 років. Додана лінія тренду з високою вірогідністю вказує на подальше зменшення показників.

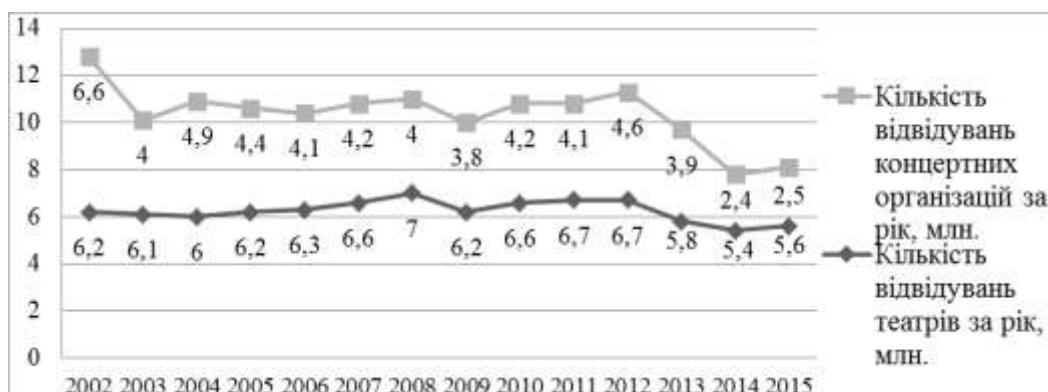

Рис. 1. Динаміка відвідувань концертних організацій та театрів в Україні [1]

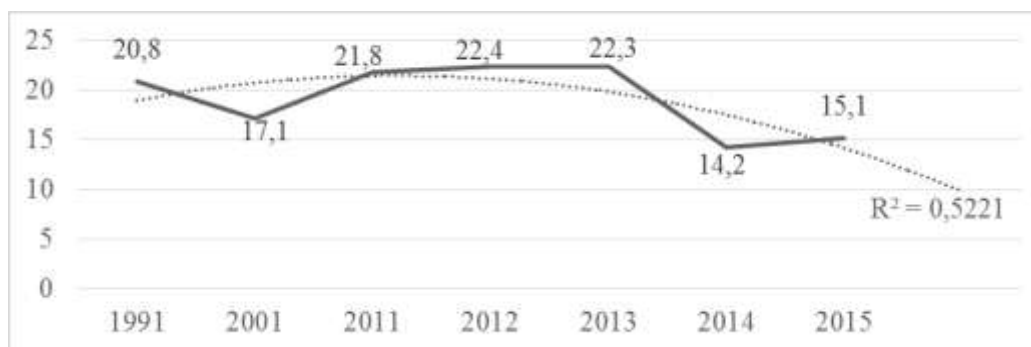

Рис. 2. Показники відвідувань музеїв України, млн. осіб [1]

Ми можемо простежити зміни й у кількості відвідувачів кінотеатрів. Тут також спостерігається значне зниження показників – через незацікавленість глядачів існуючими пропозиціями та, вочевидь, через фінансову неспроможність основної глядацької аудиторії.

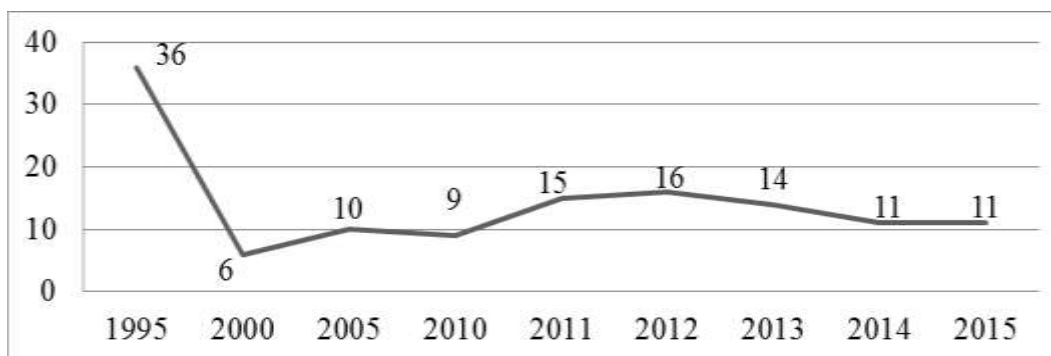

Рис. 3. Динаміка відвідувань демонстраторів фільмів, млн. [1]

Отже, як ми бачимо, зацікавленість населення України у відвідуванні різноманітних культурних установ на даний час слабо виражена, тому

головним завданням розвитку туризму в країні можна вважати необхідність залучення населення країни до внутрішнього туризму, а вже потім слід перемикає увагу на іноземних туристів.

Ефективним інструментом маркетингових комунікацій є виставкові заходи, що проводяться на міжнародному рівні. Виставки і ярмарки також дозволяють збільшити існуючі національні ринки збуту товарів та послуг та вийти на нові міжнародні ринки.

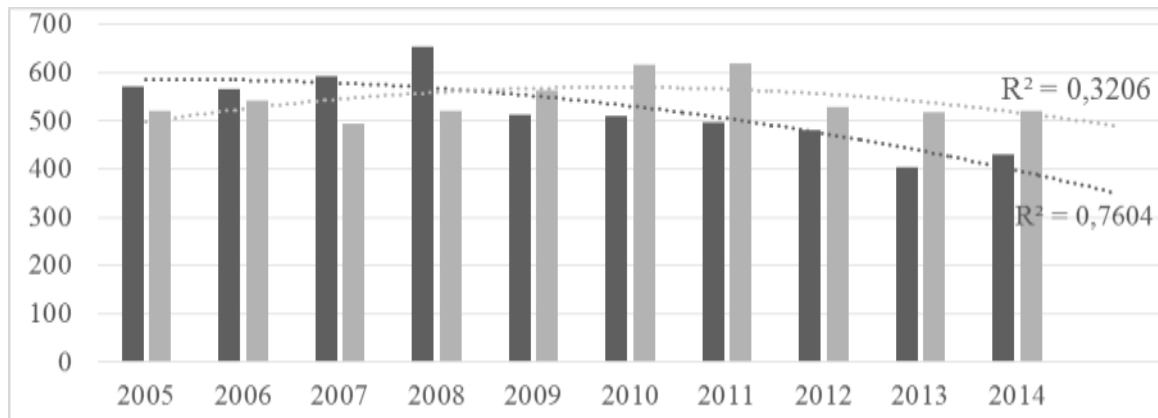

Рис. 4. Динаміка проведених виставок та ярмарок в Україні, шт. [1]

Як бачимо з діаграми, кількість проведених виставково-ярмаркових заходів має тенденцію до зменшення в останні декілька років. Така ж негативна тенденція виявляється й у кількості відвідувачів виставкових заходів, що стрімко зменшується і вже сягнула мінімуму за останні десять років.

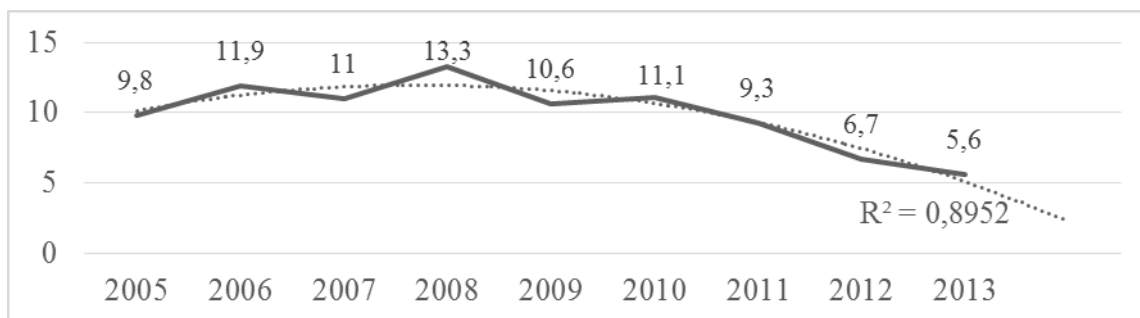

Рис. 5. Динаміка відвідувачів виставкових заходів, млн. осіб [1]

Втім, серед багатьох форм подієвого туризму можна виділити фестивальну діяльність як таку, що, як правило, не потребує розвиненої готельної та ресторанної інфраструктури, сучасних стадіонів, а музейні заклади, як правило, виступають лише допоміжними засобами у культурно-розважальній програмі туристів, які приїхали на фестиваль. Таким чином, саме фестивалі України, можуть бути перспективним засобом залучення туристів.

Існує така думка, що цільова аудиторією подієвого туризму – лише забезпечені туристи з доходом вище середнього, а основними напрямками

подієвого туризму являються події, що відбуваються в інших країнах та мають міжнародний рівень. Але, ми вважаємо, що на сучасному етапі значно збільшується кількість молоді серед учасників подієвих заходів, особливо в Україні (на жаль, немає достовірної статистики, яка б вказувала на це). Загалом, вони обирають заходи, що відбуваються на невеликій відстані від їх звичайного місця проживання та найчастіше це – неорганізований малозатратний молодіжний туризм. Тому можна припустити, що саме цікаві події (фестивалі) привертають все більшу увагу населення України.

Українським туристичним порталом «Укртуризм» було проведено аналіз запитів туристів на пошукових ресурсах щодо подій в Україні та складено список найпопулярніших з них (довільний порядок): Гуморина в Одесі; Джазовий фестиваль в Коктебелі; Таврійські ігри в Новій Каховці; Етнофестиваль «Шешори»; Сорочинський ярмарок; Казантіп фест; Всеукраїнський фестиваль музики «Тарас Бульба»; фестиваль Червона рута; Всеукраїнський молодіжний фестиваль «Перлини сезону»; Міжнародний Гуцульський фестиваль; КиївМузикФест (Київ); фестиваль «Тера Героїка» (м. Кам'янець-Подільський); Столичне Автошоу; Футбольні ігри української збірної і клубів; раллі (PRIME Yalta Rally та ін.); концерти зарубіжних і відчизняних зірок; сучасне мистецтво в Україні від PinchukArtCentre; всеукраїнські виставки тощо. Навіть цей список дає розуміння, що найбільш цікавими та перспективними подіями у розвитку туризму є саме фестивалі.

Фестивальний рух в Україні – порівняно нове, але дуже перспективне явище. На сьогодні за тематичним забарвленням в Україні проводиться ціла низка фестивалів: гастрономічні (Фестиваль вина та меду «Сонячний напій», фестиваль виноградарів та виноробів «Угочанська лоза», «Львів на тарілці»), фестивалі квітів («Цвітіння сакури», «Парад тюльпанів»), фестивалі театру та кіно (Київський Міжнародний кінофестиваль «Молодість», Одеський міжнародний кінофестиваль, «Театральна весна»), фестивалі музики (Джаз Коктебель, «Червона рута», «Таврійські ігри»), фестивалі танцю («Березневі коти»), мистецькі фестивалі (Національний фестиваль гончарства, Фестиваль сучасної скульптури Kyiv Sculpture Project), етнічні фестивалі (Фестиваль писанок у Львові, «Мадяр Fest»), історичні фестивалі (Лицарський турнір «Легенда Львова», Билини стародавнього Києва IX-XI ст.).

На сьогодні дуже важко знайти точні статистичні данні стосовно кількості та тематики фестивалів, які проводяться в Україні. Офіційна статистика відсутня. Однак, наприклад, за даними сайту «This is Ukraine», у 2015 р. в країні було проведено 107 фестивалів різної спрямованості та тематики. За деякими підрахунками, очікується, що кількість відвідувачів у 2016 р. збільшиться завдяки накопиченню досвіду у організаторів.

За даними цього ж сайту, у 2015 р. найбільше було проведено мистецьких фестивалів. На другому місці за кількістю знаходяться музичні та тематичні фестивалі. На третьому – тематичні фестивалі. Наступне

місце за кількістю проведених займають етнічні фестивалі (14 фестивалів), більшість з яких присвячені святкуванню Масляної та Великодня (фестиваль Маланок у Чернівцях; фестиваль писанок у Львові). У 2015 р. найпопулярнішими були етнічні фестивалі, що присвячені українському танцю, пісням та національним традиціям. Досить популярними в Україні є історичні фестивалі, такі як Porta Temporis, фестиваль «Київська Русь», Фестиваль Бережанського замку тощо [8, с. 330-335]. Найменше в 2015 р. проведено гастрономічних фестивалів.

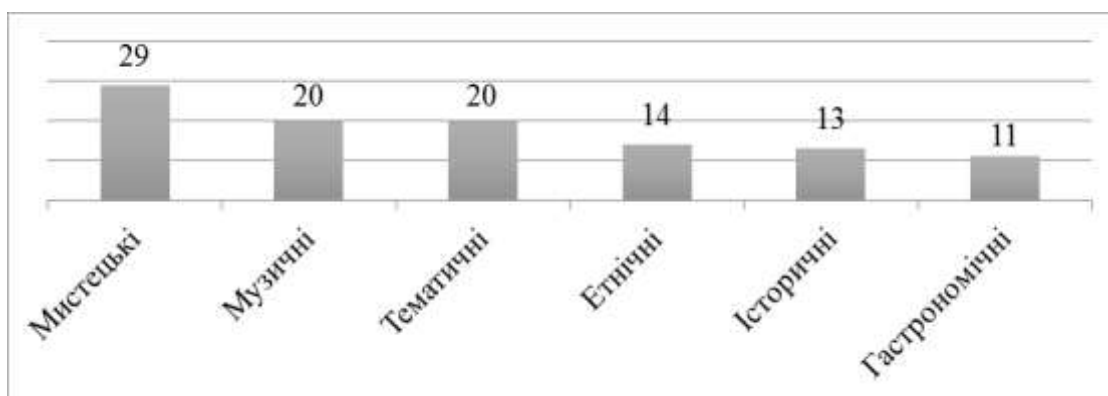

Рис. 6. Розподіл фестивалів в Україні за видами, 2015 р.

Однак, навіть гастрономічні фестивалі розвиваються досить швидкими темпами. Гастрономія є перспективним туристичним ресурсом, який приваблює туристів українськими стравами та стравами інших національностей, які мешкають в Україні: угорськими, німецькими, єврейськими, словацькими тощо. Популяризувати кулінарний потенціал країни покликані такі кулінарні фестивалі як «Бичківські голубці», «Гуцульська бринза», «Верховинська яфіна», «Ягідне поле», «Золотий гуляш», фестиваль борщу у с. Борщів, «Галушка-fest» у Полтаві тощо. Вони візуалізують народні звичаї та збирають велику кількість туристів.

На жаль, загальну кількість відвідувачів всіх фестивалів України вирахувати також дуже складно за браком даних. Однак, за деякими підрахунками, лише на гастрономічні фестивалі Закарпаття щороку приїздить понад 150 тисяч туристів, а окремі фестивалі в країні за 2-3 дні проведення також збирають близько 100 тис. туристів, то ж з цього боку ринок подієвого туризму виглядає досить привабливо.

В Україні фестивалі проводяться як в приміщеннях, так і на відкритих майданчиках. Більшість фестивалів театру та кіно, деякі музичні, гастрономічні фестивалі проводяться у приміщеннях (фестиваль «Jazz Bez», Одеський міжнародний кінофестиваль, фестивалі органної музики тощо). Загалом, ці приміщення – виставкові центри, концертні зали, палаци культури та інші споруди, придатні для таких заходів. Значна кількість фестивалів проводиться просто неба (фестивалі «open-air»). Для їх проведення споруджуються лише спеціальні майданчики, сцени, обладнується певна територія, або ж вони можуть проводитися на

майданах, у скверах міст (Фестиваль повітряних куль «Знову в небо», Фестиваль вертепів у Львові, а також більшість фестивалів історичних реконструкцій, наприклад, «Битва Націй» тощо). Переважна більшість фестивалів України відбувається просто неба, що можна пояснити тим, що фестиваль – масова подія, яка приваблює велику кількість туристів, також, тематика більшості з них передбачає проведення цього заходу на території історичних споруд, парків тощо [8, с. 330].

За тривалістю проведення, більшість фестивалів України тривають 1-3 дні: фестиваль «Трипільське коло. Вогонь» (3 дні), музичний фестиваль «Рок Булава» (2 дні) тощо. Фестивалі України загалом майже ніколи не тривають більше одного-двох місяців, серед лідерів: фестиваль «Switch on Ukraine in One Day» (2012 р.) тривав майже місяць, Kazantip тривав 2 тижні, Kyiv Sculpture Project тривав місяць, музичний фестиваль «Атмосфера» тривав 2 місяці [9].

Найбільша кількість фестивалів України відбувається в січні. Основною причиною цьому є те, що саме в січні є велика кількість свят, перш за все, релігійних, таких як Різдво та ін.

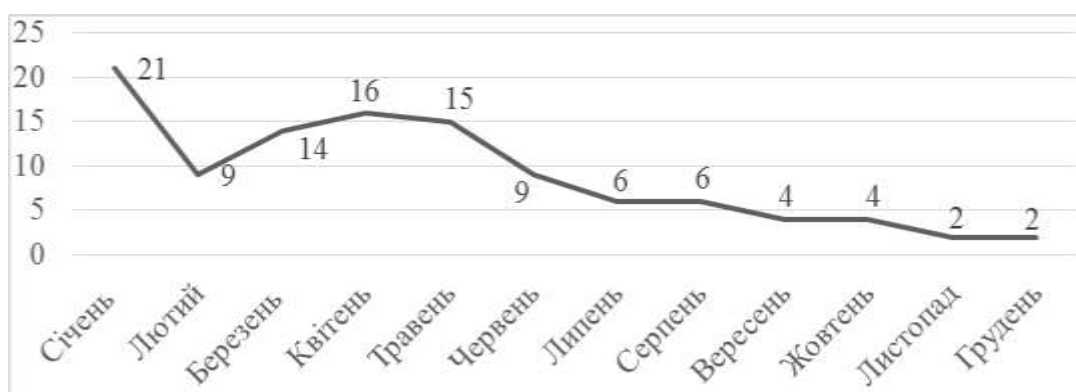

Рис. 7. Динаміка фестивалів в Україні протягом року [9]

Друге місце за кількістю проведених фестивалів займає квітень. Головною причиною цьому є природні чинники: саме в квітні стає насправді тепло, оживає природа, у людей з'являється бажання провести цікаво свій вільний час, тому квітень є найкращим часом для проведення різного роду фестивалів. Найвідоміші з них: Французька весна, Мадяр Fest (фестиваль угорської культури та вина) тощо.

На третьому місці за кількістю фестивалів знаходиться травень, оскільки це – місяць великої кількості свят та вихідних днів. Найбільш цікавими та популярними серед проаналізованих заходів є: Фестиваль поезії «Київські Лаври», «Рок Булава», Львів Стародавній тощо.

Найменше фестивалів проводиться у вересні, жовтні, листопаді та грудні. Головною причиною є те, що погода в цей період не підходить для проведення open-air фестивалів. Як результат, в цей період проводиться всього 11% від загальної кількості фестивалів.

Фестивальна діяльність поширена по території України досить не рівномірно. Велика кількість фестивалів проводиться на території Західної

України (Львів, Чернівці, Мукачево, Кам'янець-Подільський), а також у Києві, порівняно незначна кількість – у Харкові та Черкасах. Всі зазначені міста можна вважати головними центрами фестивальної діяльності країни. Якщо порівнювати кількість проведених фестивалів у містах України, то безпосереднім лідером є Київ. У цьому місті проводиться велика кількість фестивалів різної тематичної спрямованості та тривалості. В Києві та Київській області відбувається близько 30 фестивалів, тобто майже третина від загальної кількості фестивалів, що проводяться в Україні. Основною причиною є те, що Київ – столичне місто з високо розвинутою інфраструктурою, через нього в Україну потрапляє основна частина іноземних туристів.

Рис. 8. Карта фестивалів України

Якщо порівнювати розвиток фестивальної діяльності в Україні та в Європі, то можна зробити загальний висновок, що Україна майже не відстає за кількістю та тематичною різноманітністю фестивалів від багатьох країн Європи, але суттєво поступається масштабами та рівнем організації заходів [5]. Одним з актуальних завдань на даному етапі є не лише отримання міжнародного статусу для українських фестивалів, але й запозичення закордонного досвіду з їх організації.

Втім, не лише недостатньо розвинена сучасна інфраструктура та матеріально-технічна база, а також невідповідність рівня обслуговування сучасним вимогам сфери відпочинку заважають розвитку подієвого туризму. Серед інших проблемних питань слід виокремити наступні: обмежена кількість як теоретичних праць, так і методичних видань про організацію, планування та реалізацію такого роду заходів; відсутність спеціальних освітніх програм (семінарів, тренінгів) для підвищення рівня кваліфікації спеціалістів з організації подієвого туризму; недостатня

підтримка з боку держави, обласних, та місцевих рад; відсутність ефективної реклами подієвих заходів; недостатній рівень техніко-екологічних умов для проведення заходів; нераціональне використання наявних подієвих ресурсів; нерегулярність проведення окремих подій; відсутність стратегії розвитку подієвого туризму в країні.

Також вважаємо важливим зазначити, що в Інтернеті й досі немає єдиного українського сайту, присвяченого подієвому туризму, який увібрав би в себе всі можливі тури за категоріями та рубриками: від кінематографу та музики й до історичних подій та спорту. Завдяки партнерським відносинам з організаторами турів, на такому сайті цілком можна було б не лише рекламувати заходи, а й обговорювати нагальні питання, запровадити нові форми спілкування з потенційними відвідувачами, створити майданчик для висловлювання цікавих ідей. До того ж, таке «агентство» помітно виділилося б на тлі інших туристичних сайтів, які в більшості своїй пропонують стандартні програми, не звертаючись до різних фестивалів і свят, що відбуваються на території України.

Серед завдань, які також матимуть безпосередній вплив на туризм та формування позитивного туристичного іміджу країни, є виготовлення рекламної продукції (каталоги, путівники, карти) основними європейськими мовами про Україну та регіони, на території яких проводяться подієві заходи.

Таким чином, подієвий туризм є перспективним видом туристичної діяльності в Україні з майже невичерпним ресурсним потенціалом. Він сприятиме соціально-економічному росту країни, популяризації потенційних туристичних ресурсів серед населення. Втім, подієвий туризм потребує координації та сприяння з боку місцевих органів влади. У такій співпраці держави, туристичних підприємств та населення можуть вирішуватися питання створення нового туристичного продукту, що включає фестивалі, свята, спеціалізовані виставки, інформаційні тури тощо.

Список використаних джерел:

1. Державна служба статистики України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. Дослідження сприйняття України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://brandukraine.org/k/>
3. Зимова школа для фестивальних менеджерів. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://britishcouncil.org/uk/ukraine-arts-winter-school.htm>
4. Зуєв С. «Харківські асамблеї»: діалог української та світової музичної спадщини / С. Зуєв // Українська та світова музична культура: сучасний погляд: Наук. вісник НМАУ ім. П.І. Чайковського. – К.: НМАУ ім. П.І. Чайковського, 2005. – Вип. 43. – Кн. 2. – С. 96-104.
5. Литовка О. Українські фестивалі: крок у Європу чи свідчення власного примітивізму? / О. Литовка // Всеукраїнський культурологічний тижневик «Слово просвіти». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://slovoprosvity.org/2011/06/03/>
6. Парфіненко А.Ю. Подієвий туризм як чинник формування туристичної привабливості міста / А.Ю. Парфіненко // Географія та туризм. – 2015. – № 34. – С. 144-154.
7. Посохов І.С. «Історичні реконструкції» як форма культурно-пізнавального туризму: теоретичні аспекти / І.С. Посохов // Географія та туризм: Наук. зб. – К.: Альфа-ПК, 2014. – Вип. 28. – С. 103-111.

8. Посохов І.С. Історичні реконструкції як перспективний напрямок подієвого туризму в Україні / І.С. Посохов // Географія, економіка і туризм: національний та міжнародний досвід / Матеріали ювілейної Х міжнародної наукової конференції. – Львів, 2016. – С. 330-335.
9. Проект «This is Ukraine». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://thisisukraine.org>
10. Український центр культурних досліджень. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://culturalstudies.in.ua/mircultura/index.php>
11. Getz D. Event tourism: Definition, evolution, and research / D.Getz // Tourism Management. – 2008. – № 29 – Р. 403-428.

Список использованных источников:

1. Государственная служба статистики Украины. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. Исследование восприятия Украины. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://brandukraine.org/k/>
3. Зимняя школа для фестивальных менеджеров. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://britishcouncil.org/uk/ukraine-arts-winter-school.htm>
4. Зуев С. «Харьковские ассамблеи»: диалог украинского и мирового музыкального наследия / С. Зуев // Украинская и мировая музыкальная культура: современный взгляд: Наук. вестник НМАУ им. П.И. Чайковского. – М.: НМАУ им. П.И. Чайковского, 2005. – Вып. 43. – Кн. 2. – С. 96-104.
5. Литовка О. Украинский фестивали: шаг в Европу или свидетельство собственного примитивизма? / А. Литовка // Всеукраинский культурологический еженедельник «Слово просвещения». – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://slovoprosvity.org/2011/06/03/>
6. Парфиненко А.Ю. Событийный туризм как фактор формирования туристической привлекательности города / А.Ю. Парфиненко // География и туризм. – 2015. – № 34. – С. 144-154.
7. Посохов І.С. «Исторические реконструкции» как форма культурно-познавательного туризма: теоретические аспекты / І.С. Посохов // География и туризм: Наук. сб. – М.: Альфа-ПИК, 2014. – Вып. 28. – С. 103-111.
8. Посохов І.С. Исторические реконструкции как перспективное направление событийного туризма в Украине / І.С. Посохов // География, экономика и туризм: национальный и международный опыт / Материалы юбилейной Х международной научной конференции. – Львов, 2016. – С. 330-335.
9. Проект «This is Ukraine». – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://thisisukraine.org>
10. Украинский центр культурных исследований. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://culturalstudies.in.ua/mircultura/index.php>
11. Getz D. Event tourism: Definition, evolution, and research / D.Getz // Tourism Management. – 2008. – № 29. – Р. 403-428.

References:

1. Derzhavna sluzhba statystryky Ukrayiny. – [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. Doslidzhennya sprynyattya Ukrayiny. – [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://brandukraine.org/k/>
3. Zymova shkola dlya festyval'nykh menedzheriv. – [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://britishcouncil.org/uk/ukraine-arts-winter-school.htm>
4. Zuyev S. «Kharkivs'ki asambleyi»: dialoh ukrayins'koyi ta svitovoyi muzychnoyi spadshchyny / S. Zuyev // Ukrayins'ka ta svitova muzychna kul'tura: suchasnyy pohlyad: Nauk. visnyk NMAU im. P.I. Chaykovs'koho. – K.: NMAU im. P.I. Chaykovs'koho, 2005. – Vyp. 43. – Kn. 2. – S. 96-104.
5. Lytovka O. Ukrayins'ki festyvali: krok u Yevropu chy svidchennya vlasnoho prymityvizmu? / O. Lytovka // Vseukrayins'kyi kul'turolohichnyy tyzhnevnyk «Slovo prosvity». – [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://slovoprosvity.org/2011/06/03/>
6. Parfinenko A.YU. Podiyevyy turyzm yak chynnyk formuvannya turystychnoyi pryvabyvosti mista / A.YU. Parfinenko // Heohrafiya ta turyzm. – 2015. – № 34. – S. 144-154.
7. Posokhov I.S. «Istorychni rekonstruktsiyi» yak forma kul'turno-piznaval'noho turyzmu: teoretychni aspekty / I.S. Posokhov // Heohrafiya ta turyzm: Nauk. zb. – K.: Al'fa-PIK, 2014. – Vyp. 28. – S. 103-111.
8. Posokhov I.S. Istorychni rekonstruktsiyi yak perspektyvnyy napryamok podiyevoho turyzmu v Ukrayini / I.S. Posokhov // Heohrafiya, ekonomika i turyzm: natsional'nyy ta mizhnarodnyy dosvid / Materialy yuvelyeynoyi KH mizhnarodnoyi naukovoyi konferentsiyi. – L'viv, 2016. – S. 330-335.
9. Proekt «This is Ukraine». – [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://thisisukraine.org>
10. Ukrayins'kyi tsentr kul'turnykh doslidzhen'. – [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://culturalstudies.in.ua/mircultura/index.php>
11. Getz D. Event tourism: Definition, evolution, and research / D.Getz // Tourism Management. – 2008. – № 29 – Р. 403-428.